

ووشه ناموکانی ناو زمانی کوردى بۆ؟

شیلان عہدوں

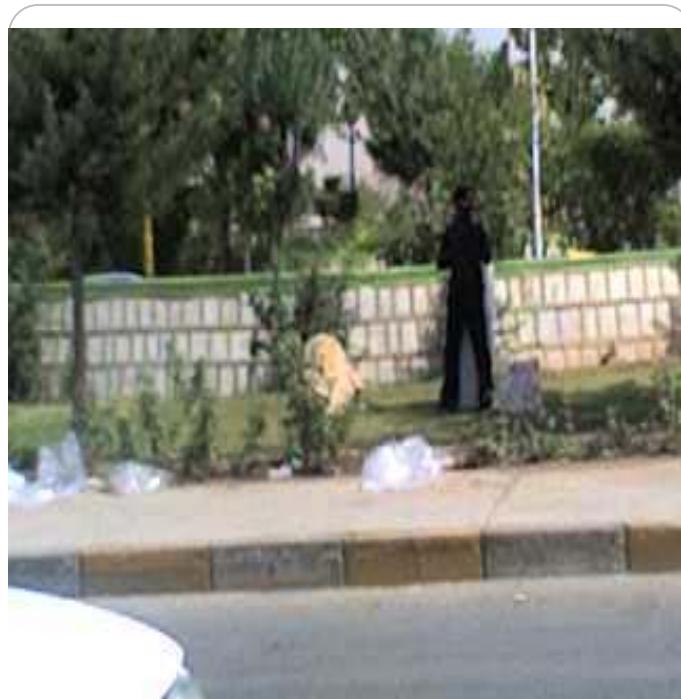
زمانی کوردیه و که هرچنده
ریزمانی کوردی زور دهوله مهنده به
ووش، راسته دیالوگی نیوان
کلتوره کانی سره رچاوه ه ته اوی
دهوله مهند بوون و لهایک بعون و
خولقاندنیکی نیویه به لام ئمه نایبیتە
ھۆزی ئەوەی که لەبری هەر
ووشیه کی جوانی پاراوی کوردی
ووشیه کی نهانسراوی و لاتیکی دى
بەکاربەتین و رسته کوردی پى
پېپکەنیه و دەتوانم ئەم شیوازه
بەخویویک دەربىرم کە ووشە لەزیر

ئەدەب و زمانی کوردی جگە لە
ەدەبیاتی خۆی پیموابی جیگای
تیکی تر ناگرتیه و. چونکە هەر
تەھویەک ئەدەب و کلتوری
بیبەتی خۆی هیه. هەر لەسەرداتی
ناغەکانی خوییندنه و تا قۇناغى
ویندى بىلا لەسەر ئەدەب و
زمانی کوردی رامان دەھىن تا
زمانیکی پاراوبىدەن و بىوسىن.
مە لیرەدا باس لەنوسىن دەكەين
ووکە وردېنى لەنوسىندا ئەرکىكى
رۇزە و ناکىرىت فەاموش بىكىت.

رسنه یه کی دریزه وه ده شارنه وه و
دوا جار ده بیت هه چاولیکه رهی و مژده و
با زار گه رمی بژئه مه روزگاره هی
نه مرؤ. هه شیوازیک له شیوازه کانی
نو سین و در بگرین مور کیکی تایبه تی
به خوی هه یه و هک ئه و
لیکولینه وانه هی سه بارت به زمانی
نو سین و زمانی زانست و زمانی
سیاست و ئاین و زمانی چینه
یا یا کانی ناو کومه ل کراوه.
لهم روانگه یه وه ئه م ده بربینه
تمه مومزاویانه ئاماژه بژ که لیکی وون
و له ناچو ده کات له هه مان کانتدا
ئیمه زیند و وین و وجود مان هه یه
هه نوسه ریک بابه تیک
نو سیت ده بیت بیر له وه بکاته وه
ه خوی له چ ئه ده بیاتیکه وه
له لقولا وه پراو پرره له چی و
یه ویت چی به به رام به ره که هی
تیت ؟ ئایا ئه وهی هز زیدایه ده تو نیت
نو سیت و خویت هر له مه بسته که هی
هینه ؟ بیگومان به لی، به لام هه ندی
ماریش به پیچه وانه وه نو سین
رنه ره و هونه ره دیش له و دایه
دا هفته ای و وشنه و وشه سازیه
سته یه که پیک بهتی باس
سه رچاوه هی ریزمانی کور دی بکات
بیت هه به ره بناغه هی نو سین بژ
ماگه، که ای ای نه نه که

لەھەر نەھەویەکدا لیکدان و تیکەل کردنی ووشە ھەبۇوھو ھەیە ھەندى جار بەچەکوش کاریبەھە بەکار دەھېزىرىت لەھەمان كاتىدا پۇيىستە لەھواى بەكارھەيتانى ھەر ووشەيەك لەو ووشانە لەدۋا دېردا ئاماژىيان پېيدىرىت و نېيىتە ھۆى يېزازىرى و ھىلاڭ بۇونى خۇيىتەر لە باھەتكە. چۈنكە ھەندى جار دەبىنин ھەر لەسەرەتتاي خويىدەنەوەي باھەتكە كە خويىر ئە و وزىدەيە ئامىيەت تاكو كۆتايى بەرەنگارى نۇسراوەكە بىتىھوە بەھۆى يەكىن لەو ووشە ئامۇزانەي كەپىشتەر ئاماژەمان پېكىرد. بۇ پىركەنەوەي ئەدەبىياتى نوسىين و رىزمانى كوردى لەئەدبىياتى سىاسىیدا بەتايىتى نوسەرانى سىاسىي خىيان بەمۇور بىگرن لە دەستەۋاژەي سىاسى ئەدەبىياتى وولاتان و تىكەل بە ئەدەبىياتى كوردى نەكەن بۇ ئەوھى خويىر ئەرە كورد چەواشە ئەبىت.

ویں دھدھوئ

مندانی کلینس فروش شهقامه گشتیه کان بیس دهکنه و

نه و پاره‌یه دهستمده‌که ویت به‌یاری دهیدورینم

سازدانی/بەهار ئەنۋەر- بىرىيار ئەنۋەر

که سیا نه گیریت و ناوی راسته قینه‌ی خزیان به لاؤ نه کریته‌وه، ئیمه‌ش به دلیاییه‌وه به لیمان پیدا که به قسیان بکهین و داواکاریه‌کانیان جی به جی بکهین.

ئه و شویته‌ی که ئیمه چوین بؤی چمه‌که‌ی قلیاسان بwoo رو رهیقه‌کانی نزاریش لـهـوـی بـوـونـخـهـرـیـکـی خواردنه‌وهی بـیـرـهـبـوـونـ وـقـاقـای پـیـکـنـیـنـیـانـ دـهـهـاتـ وـبـهـلـامـ بـهـبـینـیـنـیـ ئـیـمـهـ سـهـرـسـامـ بـوـونـ وـبـیـدـهـنـگـی دـایـگـتنـ بـهـهـرـحـالـ دـوـایـ نـزـیـکـ بـوـونـهـوـهـمـانـ لـیـانـ ئـامـادـهـبـوـونـ هـنـدـی اـنـماـنـ بـهـشـانـهـ کـهـاـنـ اـنـدـهـ

ریکه وت یاسین؛ که مندالیکی
له لاغه فروشیو لهناو بازار کاسبی
هکات، به خوشحالیه و بزمان دواو
لامی پرسیاره کانی داینه وه.
من خوم حمز دهکه م کاسبی
که هم بزئوه وی بتوانم شتی پاره
توبکه وه بزئوه وی هندی جلی
چوانی پی بکرم. نه خیر دایک و
ساوکم بزوزر کارم پیناکه بهخوا
من خوم حمز له کاسبیه چونکه
وربری رهفیقه کامن له گهله خومدان
نه وانیش وه کو من عه لاغه
فروشن و تیشیشمان باشه روزی
اهمه من 15 هزار

چیه وه سه رچاوهی گرتووه.
دهستده که ویت بو خراپه خوا

سه رهتا پرسیاری نه و همان لیکردن
بچی نیوہ ده زخونه وه؟
زانان نوری گوتی: نه بی لخواردنه وه
خوشرت هه بیت، بیز نه وه ده خوینه وه
حه زمان لئیه . باشه نیوہ هه مووتان
مندال نه و پارهه یه که دهستنان
ده که و نت بؤ نه دن پهمه شروب و
ده یخونه وه نه له ماله وه ناترسن
نه ناترسن توشی کاره ساتی
خواهی، نه

نیجا مرؤم چوکه دل پاک پاک
دبهتیوه .
مندالیکی تریان دهی گوت: که
دهخومه و که میک سه رم مهست
دهبیت نینجا جگه رهیکی بزو
داگیرسیتم و دهست دهکم
به گورانی گوتون و هاوریکانیشم
گوییم لی دهگرن چونکه ده نگم زور
خوش به لام ٹهگه رهخومه و شه رم
دهکم گورانی بلیم . له کاتی
مالتاوایی کردن لیبان هر هه موویان
دووباره داوایان لی کردم که ناوی
راسته قینه یان ئاشکرانه که م و
به لینه که خوم بیمه سه ر ، له گه ل
ئه و هشدا بزو مالانوایی کرد هر
هر هه موویان به کزمیل دهستیان
کرد به گورانی و چه پله لیدان و به و
په ری خوشحالیه و خواهافیز بونیان
ل که ره
بیره ده گه ده خومه و بزو فهی چی یه کا
نه هه موو خله لک جگه ره ناکیشیت
و ناخواته و منش و دکو ئه و خله لکه
با هه باهه مندالیم خه هه ره گه وره ده بم
بیستون یاسین باسی له بس ره هاتی
خه وی خه که ره زانه ئه وهی دهستی
دهکه ویت به یاری بیاردو دو مینه
دهی دوزیتی و زوریش خه فه تبار
بیووم له پرسیاریکمدا پیم ئهی بوجی
واز له یاری بیاردناهیتی؟
نه ناسه نیکی سارده وه گوتی:
نازانم!! حزدکه کم واز لی بیتیم به لام
نازانم بزو ناتوانم ئه وهی که دهستی
دهکه ویت له بازار یه کس هر دیده م
به یاری بیاردو پاره که له وی ته او
دهکم و روزی پاکه تیک جگه ره ش
دهکرم، ئهی مهی ناخزیته وه?
له لی ده خومه وه .

به لی ئەمە بۇو بەسەرھاتى ئە و
مەندىلانەنگى كە بۇونەتە قوربانى
دەستى زىيانىكى لىل و نادروست
جاپىئە ئەركى حۆكمەتە ئاورييک
لە مەندىلانە بىدا تەوه كە مەترسى
زىاتىريانلى دەكىرى و ئايىدەيان
تارىيكتە دەبىت

مندال به شیکی گرنگی ناو
کۆمەلەو دەبى لەھەمۇ روویکەوە
گرنگى تەواوى پېتىرىت، و
داواکارىيەكانى بۇ جىبەجىكىرىت بۇ
ھىچ نەبى ھەست بەمندال بۇونى
خۆزى بکات، بەلام وەك دەبىنن
لىزەدا مندالانى كوردىستان لەھەمۇ
مافيكى مندالبۇونىان بەشىن و
بەدەست نەھامەتىيەكانى ئەم
ۋەڭارەدەن ئەنلىقى

و دویس باجه هارخویان دهیدن.
دووهم له لایه کی ترهه و نیستا
پارده یکتیر له تاو مندالانی روزانه
دوره دهکهونه و له ماله وهیان
سه ری هه لداوه و بوته گه ور ترین
حزو خولیا نه ویش کی شانی
جگه رهه و خواردنه وهی مهی
زوریک له و مندالانه که کاسبی
دهکن به و بره پاره که دهستیان
دهکه ویت دهیدن به جگه رهه و مهی و
چون بز سینه ماکان ئه مهش
دیارده یکی زور ترسناکه و پیویسته
له بره له هه مو و کیشنه یک ریگه
چاره بز بدز ریشه وه و ئه مه
نه هامه تیه بن بربکیت.

ئیمه لیرهدا ده پرسین ئاخو
ده بیت ئه و مندالانه خویان حمز
به کاسبی ناو بازار بکهی یاخود
که سانیک هن که هاندره یان و دک
دایک و باوک تائه مه جزره
کارانه یان بیتکن، یان ده بی ئه مه
نه گهه تیه یک بیت تووشی میلله تی
کورد هاتبی و وهکو سه رجاه
نه هامه ته کاز تیه ئه مه لاته